

Pohjois-Savon alueen pelastustoimen varallaolo ja kompensatiokeinot

Työtuomioistuin antoi 3.6.2021 välituomion Kuopion kaupungin/Pohjois-Savon pelastustoimen varallaoloasiassa (liite). Työtuomioistuimen antama välituomio koski Pohjois-Savon osalta 13 henkilön vaatimusta siitä, että tehty varallaoloaika tulisi katsoa työajaksi. Työtuomioistuin hyväksyi vaatimuksen viiden (5) henkilön osalta ja hylkäsi kahdeksan (8) henkilön vaatimukset. Työtuomioistuin ratkaisun mukaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen III luvun 4 §:n perusteella viidelle (5) henkilölle Kuopion kaupungin palveluksessa varallaoloksi luettu aika tulee lukea kokonaisuudessaan työajaksi. Työtuomioistuin on katsonut ratkaisussaan, että olosuhteita kokonaisuutena arvioiden ja ottaen erityisesti huomioon lyhyt valmiusaika sekä varallaoloaikana kohdistuneet velvoitteet ovat vaikuttaneet objektiivisesti ja erittäin huomattavasti ko. viiden kanteessa esitetyn henkilön mahdollisuuksiin käyttää vapaasti varallaolojaksojen aikana se aika, jolloin heitä ei ole edellytetty työtehtävien suorittamista ja käyttää tämä aika omiin asioihinsa.

Viiden henkilön osalta työtuomioistuin katsoi ratkaisussaan muun muassa seuraavia asioita:

- "ko. viiden henkilön käsityksen mukaisesti heidän on hälytyksen tultua tullut mennä paloasemalle, ellei onnettomuuskohte ole sijainnut lähempänä kuin paloasema...Paloauton on tullut lähteä hälytystehtävään paloasemalta noin viidessä minuutissa hälytyksestä."

Velvoite olla hyvin lyhyessä ajassa paloasemalla rajoittaa tosiasiallisesti merkittävästi varallaolijan liikkumisvapautta".

Pohjois-Savossa pelastustoimen varallaolo pohjautuu samaan ja kaikille yhteiseen paikalliseen virka- ja työehtosopimukseen. Kenellekään ei ole määrätty velvoitetta mennä varallaolossa paloasemalle hälytyksen sattuessa, eikä ole asetettu aikarajaa hälytystehtävälle lähtemisessä. Kaikki varallaolijat saavat liikkua vapaasti taajama-alueella ja taajaman läheisyydessä (autolla n. 10 km etäisyydellä). Varallaolijoilla on virka-auton käyttömahdollisuus.

Pohjois-Savon pelastuslaitos käynnistää Työtuomioistuimen varallaolopäätöksen johdosta tarvittavien toimenpiteiden valmistelutyön ja nykyisessä palvelutasopäätöksessä mainittujen kompensatiotoimien käyttöönoton.

Tarvittavat välittömät toimenpiteet palvelutasopäätöksessä mainittujen pelastusasemien osalta:

- Suonenjoen pelastusasemalla siirrytään ympärivuorokautiseen hälytysvalmiuteen ensimmäisenä. Tavoitteena on, että Suonenjoen pelastusasemalla voidaan hyödyntää 24 h työaikamuotoa siten, että pelastusaseman toimintavalmius on 24/7. Suonenjoen pelastusaseman tilat mahdollistavat ympärivuorokautisen (24/7) päivystyksen ilman erityisiä muutostöitä.

16.06.2021

- Seuraavassa vaiheessa Leppävirran, Lapinlahden, Kiuruveden ja Nilsin pelastusasemilla siirrytään ympärivuorokautiseen hälytysvalmiuteen (24/7). Tavoitteena on, että ko. pelastusasemalla voidaan hyödyntää 24 h työaikamuotoa siten, että pelastusaseman toimintavalmius on 24/7. Näiden asemien osalta pelastusasemien toimitilat soveltuvat ympärivuorokautiseen toimintaan pienin muutostöin.
- Pohjois-Savon pelastuslaitos hakee Lounais-Suomen aluehallintovirastolta työaikalain poikkeuslupapäätöstä, joka mahdollistaisi Suonenjoen, Leppävirran, Nilsin, Kiuruveden sekä Lapinlahden pelastusasemien henkilöstölle 24 h työvuorojen suunnittelun (työaika on keskimäärin 42 h viikossa, 24 h työvuorot). Työvuorosuunnittelu toteutettaisiin nykyisten 24/7 pelastusasemien tapaan miehistövirkojen henkilöstölle; palomiehille ja ylipalomiehille. Mikäli poikkeuslupapäätöstä ei myönnetä, suunnitellaan henkilöstön työaika ja työvuorot virka- ja työehtosopimusten mukaisina.
- Ensimmäisessä vaiheessa ko. viiden keskisuurien pelastusasemien henkilöstövahvuudet suunnitellaan vahvuudella 0+1. Tavoitteena on, että perustettavilla keskisuurilla 24/7 pelastusasemilla on tulevaisuudessa henkilöstövahvuus 1+1. Tavoite edellyttää Pohjois-Savon pelastuslaitokselle perustettavia uusia virkoja sekä onnistunutta rekrytointiprosessia virkojen täyttämiseksi. (Tavoitevahvuus olisi 1+1, minimivahvuus olisi 0+1).
- Ympärivuorokautiseen (24/7) toimintaan siirtyvien ympäryskuntien (Tervo, Vesanto, Karttula, Vieremä, Keitele, Rautalampi, Rautavaara, Juankoski, Tuusniemi, Kaavi, Vehmersalmi, Joroinen, Pielavesi jne.) virkojen henkilöstön alkusijoituspaikaksi määritellään lähin ympärivuorokautinen pelastusasema. Ympärivuorokautisen pelastusasemalta suunnitellaan henkilöstön työvuorolistat ympäryskuntiin siten, että pelastusasemalta siirrytään ympäryskuntaan virka-ajaksi (8 h) vahvuudella 0 + 1. Tällöin turvataan ympäryskunnan pelastusaseman virka-aikainen toimintavalmius sekä asiakaspalvelu mahdollisimman hyvin.
- Tavoitteena on, että ympäryskunnissa viranhaltijat työskentelevät 5 pv/vko:ssa virka-aikana. Jos työajat ja tasaukset menevät niin, että 24/7 asemilta ei riitä ympäryskuntiin virka-ajan vahvuutta, asemia voi jäädä tilapäisesti ilman viranhaltijoita. Hälytysrinki työsuhteisten (sivutoiminen henkilöstö) ja vakinaisten osalta säilytetään ennallaan.
- Hälytysvasteissa muutetaan niin, että lähin päivystävä pelastusasema on ympäryskuntien hälytysvasteessa.
- Hälytysten suorittamista seurataan kaksisuuntaisella Secapp viestijärjestelmällä sekä päivystävien palomestareiden tilanneseurantana.
- Palomestareiden varallaolossa siirrytään toistaiseksi vapaamuotoisen 30 minuutin varallaoloon; Vapaaehtoisen varallaolon ehtoja selvitetään.
- Päiväpaloasemien sopimushenkilöstön varallaolossa siirrytään toistaiseksi vapaamuotoiseen 30 minuutin varallaoloon; Vapaaehtoisen varallaolon ehtoja selvitetään.
- Uusien virkojen tarve on ensimmäisessä vaiheessa kahdeksan (8) miehistövirkaa, jolla päästään perustettavissa viidessä keskisuudessa pelastusasemalla 0+1 vahvuuksiin. Toisessa vaiheessa, jossa tavoitevahvuus on keskisuurissa asemilla 1+1, virkamäärä tarkentuu valmistelun edessä. Virkamäärätarvetta tarkastellaan huomioiden pelastuslaitoksen olemassa ole-

vat virat ja virkamäärätarve otetaan huomioon vuoden 2022 talousarvion suunnittelutyön edetessä. Keskisuurien pelastusasemien 0+1 vahvuuteen ja tavoitevahvuuteen 1+1 pyritään tekemään myös siirtoja niiltä pelastusasemilta, joilla on nykyään kaksi tai enemmän henkilöä päivävuorossa.

- 24/7 keskisuuren pelastusaseman toimintakykyvaatimus FireFit (FF) savusukellustaso on 2.
- Sivutoimisen henkilöstön ja vapaalta hälytystehtäville osallistuvien viranhaltijoiden hälytysraha korotetaan 25 €/hälytys.
- Secapp kaksisuuntaisen hälytysjärjestelmän käyttöönottoa laajennetaan kaikille paloasemille.

Vaikutusten arviointi

Esitys

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta hyväksyy toimintasuunnitelman palvelutasopäätöksessä mainittujen paloasemien muuttamiseksi 24/7 paloasemiksi ja muiden palvelutasopäätöksessä mainittujen varallaolon kompensatiokeinojen käyttööntämiseksi.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta esittää Kuopion kaupunginhallitukselle, että Pohjois-Savon pelastuslaitokselle perustetaan kahdeksan (8) palomiehen virkaa 1.7.2021 alkaen. Miehistöviran kelpoisuusehtona on valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta (404/2011) § 6:n mom. 1 mukainen kelpoisuus "Miehistöön kuuluva on suorittanut pelastuslain 55 §:ssä tarkoitetussa oppilaitoksessa miehistötutkinnon pelastajalinjalla tai tehtävää vastaavan miehistön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa". Palomiehen viran tehtäväkohtainen palkka on TS TVA A2 taso (2073,71 euroa).

Valmistelija

Paavo Tiitta

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 8103

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Jukka Koponen

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta hyväksyy toimintasuunnitelman palvelutasopäätöksessä mainittujen paloasemien muuttamiseksi 24/7 paloasemiksi ja muiden palvelutasopäätöksessä mainittujen varallaolon kompensatiokeinojen käyttööntämiseksi.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta esittää Kuopion kaupunginhallitukselle, että Pohjois-Savon pelastuslaitokselle perustetaan kahdeksan (8) palomiehen virkaa 1.7.2021 alkaen. Miehistöviran kelpoisuusehtona on valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta (404/2011) § 6:n mom. 1 mukainen kelpoisuus "Miehistöön kuuluva on suorittanut pelastuslain 55 §:ssä tarkoitetussa oppilaitoksessa miehistötutkinnon pelastajalinjalla tai tehtävää vastaavan miehistön kelpoisuuden tuottaneen aikaisemman tutkinnon pelastusalan oppilaitoksessa". Palomiehen viran tehtäväkohtainen palkka on TS TVA A2 taso (2073,71 euroa).

Pelastusjohtaja muutti päätösesitystään kuulumaan seuraavasti: Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta käsittelee palvelutasopäätöksessä mainittujen paloasemien muuttamista 24/7 paloasemiksi ja muiden palvelutasopäätöksessä mainittujen varallaolon kompensatiokeinojen käyttöönottamiseksi. Pohjois-Savon kuntia kuullaan muutos- ja kompensatio-toimista talousarviovalmistelun TA2022 lausuntokierroksen yhteydessä ennen päätöksentekoa.

Päätös

Asian käsittelyn aikana pelastusjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta käsittelee palvelutasopäätöksessä mainittujen paloasemien muuttamista 24/7 paloasemiksi ja muiden palvelutasopäätöksessä mainittujen varallaolon kompensatiokeinojen käyttöönottamiseksi. Aluepelastuslautakunta lähettää pelastustoimen varallaolon muutos- ja kompensatiokeinot kuntiin lausunnoille. Pohjois-Savon kuntia kuullaan muutos- ja kompensatio-toimista talousarviovalmistelun TA2022 lausuntokierroksen yhteydessä ennen päätöksentekoa. Aluepelastuslautakunta päättää pelastustoimen varallaolosta ja kompensatiokeinoista lausunnot saatuaan.

Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti pelastusjohtajan muutetun päätösehdotuksen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että puheenjohtaja Osmo Huopainen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 18.10 ja jatkoi saapumisensa jälkeen kokouksen puheenjohtaja.

Pöytäkirjaan merkittiin, että Petteri Laurikainen saapui takaisin kokoukseen klo 17.50 asian käsittelyn aikana.

Pöytäkirjaan merkittiin, että pelastuspäällikkö Paavo Tiitta poistui kokouksesta klo 18.30 asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Pohjois-Savon pelastuslaitos
Pohjois-Savon aluepelastuslautakunta

Pöytäkirja

6/2021

5 (5)

16.06.2021

41 §